

L a n d s k a p s n ä m n d e n s

framställning till Ålands landsting med

förslag till lag angående utövandeav lösningsrätt vid försäljning av fastig-het i landskapet. Åland.

Nr 1/1929.

Uti skrivelse till Landskapsnämnden av den 31 sistlidna december har Landstinget med förmälan, att Landstinget den 3 mars 1928 beslutat att till Finlands Riksdag avlåta en motion om ändrad lydelse av §§ 3 och 5 i lagen av den 11 augusti 1922, innehållande särskilda stadganden rörande landskapet Ålands befolkning, anmodat Landskapsnämnden att till Landstinget inkomma med förslag till lag om utövande av lösningsrätt vid försäljning av fastighet i landskapet Åland, grundande sig på de synpunkter den tillika bilagda motionen beträffande sagda lagrum innehåller.

Med anledning härav får Landskapsnämnden vördsamt hänvisa till nedanstående förslag till lag om utövande av ifrågakomna lösningsrätt samt i sådant avseende ytterligare framhålla, att förslaget är avfattat i närmaste överensstämmelse med det enahanda förslag, som till Landstinget av Landskapsnämnden inlämnades den 5 september 1922, dock med vissa smärre avvikelser, vilka huvudsakligen äro av redaktionell natur och vilkas infogande i lagförslaget Landskapsnämnden ansett av omständigheterna påkallade.

Likväl har dock en isakligt avseende icke betydelselös ändring i det ursprungliga förslaget vidtagits, i det att den bestämmelse i

detsamma, som medgav Landskapsnämnden befogenhet att i vissa fall på ansökan bevilja även sådan person eller sammanslutning, som i landskapet ej har hembygdsrätt, rättighet att förvärva och besitta fastighet. Vid närmare begrundande har nämligen Landskapsnämnden stannat vid den uppfattningen, att en dylik bestämmelse komme att stå i strid med 3 § i lagen innehållande särskilda stadganden rörande landskapet Ålands befolkning, även i dess av Landstinget föreslagna nya ordalydelse, vilket lagrum ju kategoriskt fastslår ägandet av hembygdsrätt såsom villkor för bestående fastighetsförvärv i landskapet.

Landskapsnämnden får förty vördsamt föreslå, att Landstinget ville för sin del antaga samt såsom motion till Riksdagen avlåta nedanstående förslag till

L a g

om utövande av lösningsrätt vid försäljning av fastighet i landskapet Åland.

I enlighet med Riksdagens beslut, tillkommet i den ordning 67 § i riksdagsordningen föreskriver, stadgas härmed som följer

1 §

Har fastighet, belägen inom landskapet Åland, försålts till någon, som icke vunnit hembygdsrätt i landskapet, och vilja flere, med stöd av 5 § i lagen angående särskilda stadganden rörande landskapet Ålands befolkning, utfärdad den 11 augusti 1922, lösa fastigheten, tillkommer, därest icke köparen överenskommer om dess föruttrande åt någon, som i landskapet Åland äger hembygdsrätt, framom

enskild landskapet företrädesrätt till lösning och därefter den kommun, inom vilken fastigheten är belägen. Mellan två eller flere enskilda avgör lotten. Landskapets rätt utövas av landskapsnämnden.

Huru hembygdsrätt i landskapet Åland vinnes av dit inflyttad, stadgas i 3 § av förenämnda lag.

2 §.

Bolag, andelslag, förening, stiftelse eller annan i lag förutsatt sammanlutning för drivande av ekonomisk eller ideell verksamhet är, där ej styrelsens flertal består av personer med åländsk hembygdsrätt och sammanlutningen tillika har sin hemort förlagd inom landskapet, underkastad enahanda bestämmelser i fråga om fastighetsförvärv i landskapet, som gälla för personer, vilka i detsamma ej hava hembygdsrätt.

3 §.

Den, som önskar lösa fastighet varom i 1 § är fråga, anmäla därom hos landshövdingen inom en månad, efter det kungörelse, på sätt i 4 § säges, blivit i landskapet publicerad. Landshövdingen åligger att, sedan köparen i saken hörts, förordna, huruvuda fastigheten är lösen underkastad.

Har beträffande fastighet bestämts, att den är lösen underkastad, och har icke ägaren inom en månad från det sådant beslut fattats, som i 1 mom. nämnes, föryttrat fastigheten åt någon, som i landskapet äger hembygdsrätt, bestämme landshövdingen enligt 1 §, vem lösningsrätten tillkomma skall. Då lottning i dylikt fall blir nödig, verkställs den av landshövdingen i lantrådets närvaro.

4 §.

När första uppbud å fastigheten meddelats köpare, som ej i landskapet äger hembygdsrätt, skall domstolen inom trettio dagar därefter till landshövdingen insända uppgift härom ävensom över det pris, som för fastigheten erlagts, och låte landshövdingen införa uppgiften uti sådan i landskapet utkommande tidning, i vilken landskapsmyndigheternas allmänna kunskörelser böra publiceras, med uppmaning tillika att den eller de, vilka med stöd av 1 § åstunda lösa uppbjuden fastighet, skall inom en månad härom hos landshövdingen skriftligen anmäla.

5 §.

Ernås icke överenskommelse om lösens belopp, överlämna den till lösning berättigade eller fastighetens ägare frågan till underrätts avgörande, och skall motparten genom stämning beredas tillfälle att bliva i saken hörd.

Utebliver till lösning berättigad utan laga eller veterligt förfall från sålunda utlyst sammanträde, skola vidare åtgärder förfalla och landshövdingen härom av ordföranden i domstolen underrättas.

Utebliver ägare utan dylikt förfall, må sådant icke uppehålla sakens upptagande och avgörande.

Kostnaderna för sakens behandling vid domstolen skola bestridas av den, som vill lösa, därest ej domstolen finner att ägaren skäligen bort åtnöjas med den erbjudna lösen och att han förty bör vidkännas kostnaderna eller någon del av dem.

6 §.

Då landsfastighet löses, skall den avträdas den 14 mars, som inträffar

närmast efter tre månader från det lösens belopp bestämts. Stadsfastighet skall avträdas den fardag, som inträffar närmast efter två månader från det lösens belopp bestämts. Överenskomma sakägarena om annan överlåtelsedag, lände det till efterrättelse.

Lösen skall vid förlust av lösningsrätten erläggas senast den dag avträdandet bör äga rum.

Där ej annorlunda överenskommits, tillkommer den, som avträder fastigheten, ersättning av säljaren för vad han utöver lösens belopp kan hava erlagt för fastigheten.

7 §.

Ej må lösningsrätt, varom i denna lag stadgas, utgöra hinder för sådan rätt att lösa fastighet, som tillkommer bördeman eller viderboende och nabo.

8 §.

Ändring i domstols och landshövdingens beslut sökes i vanlig ordning.

9 §.

Denna lag må icke ändras, förklaras eller upphävas, ej heller avvikelse från den göras annorledes än med Ålands landstings bifall och i den ordning, som om grundlag är stadgat.

Mariehamn den 29 januari 1929.

På Landskapsnämndens vägnar:

